

Λόγος Νουθετήριος
Τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας κ. Μακαρίου
κατά τήν εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονίαν
τοῦ Θεοφιλεστάτου ἐψ. Ἐπισκόπου Σωζοπόλεως κ. Κυριακοῦ
Εἰς τόν Ἱερόν Ναόν Ἁγίου Νικολάου
Σύδνεϋ, 13 Νοεμβρίου 2021

Θεοφιλέστατε ἀδελφέ Κυριακέ καί τέκνο ἐν Κυρίῳ ἀγαπητό,

Σήμερον «εορτάζομεν Πεντηκοστήν καί πνεύματος ἐπιδημίαν καί προθεσμίαν ἐπαγγελίας καί ἐλπίδος συμπλήρωσιν»¹. Τό Πανάγιον Πνεῦμα κατέρχεται ἐπί σέ σήμερον, γιά νά σέ καταστήσει, διά τῶν χειρῶν τῆς ἐλαχιστότητός μου καί τῶν συλλειτουργούντων μοι ἁγίων Ἀρχιερέων, Ἐπίσκοπον τῆς Μιάς, Ἁγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ἄξιο μιμητή τοῦ ἀληθινοῦ Ποιμένος, τοῦ Πρώτου καί Μεγάλου Ἀρχιερέως Ἰησοῦ Χριστοῦ. Κατέρχεται σήμερον τό Ἅγιον Πνεῦμα, τό ὁποῖον «ἐστί φῶς καί ζωή» καί «ζῶσα πηγὴ νοερά», γιά νά σέ καταστήσει μέλος τοῦ χοροῦ τῶν θεοκινήτων Ἀποστόλων, νά σέ συνδέσει μέ τοὺς ἁγίους κρίκους τῆς Ἀποστολικῆς Διαδοχῆς καί, παράλληλα, νά σέ καταστήσει μέλος τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας τῆς μαρτυρικῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Σύμπασα ἡ Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Αὐστραλίας, ἰδιαίτερος δέ ἡ Ἀρχιεπισκοπικὴ Περιφέρεια Μελβούρνης, οἱ θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι, ὁ εὐσεβὴς κληρὸς καί ὁ φιλόχριστος λαός μας πανηγυρίζουν γιά τὴ θεοπρόβλητη ἀνάδειξή σου καί, ἐρανιζόμενοι τό λόγο τοῦ σήμερον εορταζομένου Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὅλοι μαζί «ὡς χελιδόνες φωνήσωμεν, καί ὡς ἀηδόνες ἀλαλάξωμεν καί οὐδέποτε παυσόμεθα εὐλογοῦντες τόν Κύριον ἡμῶν ἐν ἔργοις τε καί λόγοις».

Ἡ μέχρι τώρα πορεία σου, ἀπὸ τὴ στιγμή τῆς γεννήσεώς σου στὴ μαρτυρικὴ μας Κύπρο, ἡ μετέπειτα μετανάστευσή σου ἐδῶ, στὴ Μελβούρνη, σέ παιδικὴ ἡλικία, ἡ ἀνατροφή σου σέ περιβάλλον γνήσιο καί παραδοσιακὸ ἀπὸ τοὺς τίμιους βιοπαλαιστὲς γονεῖς σου, οἱ θύραθεν σπουδές σου ἀλλὰ καί αὐτές στὴ Θεολογικὴ μας Σχολή, ἡ μετὰ ταῦτα ἀναχώρησή σου γιά τό Ἅγιον Ὄρος καί ἡ ὀλοκληρωτικὴ καθοσίωσή σου στὸν μοναχισμό καί στὰ ὑψηλά ἀσκητικὰ ἰδεώδη, ἡ μετέπειτα διακονία σου στὴν Ἱερά Μονὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τὴν ὁποία διακόνησες μέ ἀφοσίωση καί κάτω ἀπὸ δύσκολες συνθήκες γιά εἴκοσι τρία ὀλόκληρα χρόνια, ἡ ὑπομονή σου νά ἐξομολογεῖς χιλιάδες ἀνθρώπους καί νά ἀναπαύεις τίς ψυχές τους μέ τρόπο τόσο μοναδικό καί διακριτικό καί, τέλος, ἡ λαμπρὴ διακονία σου στὴ μεγαλάνυμη κοινότητα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος Kogarah, σοῦ ἔδωσαν τὴ δυνατότητα νά δοκιμαστεῖς «ὡς χρυσός ἐν χωνευτηρίῳ, ὡς λύχνος φαίνων, καί ἔδει τεθῆναι ἐπὶ τὴν λυχνίαν».

Πέραν τούτων, ὅμως, ἡ μέχρι τώρα εὐλογημένη πορεία σου, δίνει καί ἓνα ἐπὶ πλέον μεγάλο μήνυμα πρὸς ὅλους μας: ὅτι ἡ ζωὴ πού ἔχει ἀφεθεῖ στὰ χέρια τοῦ Χριστοῦ γίνεται ἓνα μυστήριον, τό ὁποῖο ἐπιφυλάσσει εἰρηναῖες καί χαριτόβρυτες ἐκπλήξεις. Ὁ μέχρι πρό τινας ἐλάχιστος π. Κυριακός, ταπεινός καί ἀφανὴς μοναχός, ὁ ὁποῖος ἀποδεδειγμένα δέν ἐπεδίωξε ποτέ στὴ ζωὴ του καμία προαγωγή καί κανένα ἀξίωμα, αὐτός πού δέν ἔχει καμία σχέση μέ τό

¹ Προσόμοιον Ἐσπερινοῦ τῆς Πεντηκοστῆς.

φαινόμενο «τοῦ καριερίστα κληρικοῦ», καλεῖται σήμερα, μετά ἀπό τήν ἐμπιστοσύνη τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἐκφράστηκε διά τῆς προτάσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καί Ποιμενάρχου του, τῆς εὐμενοῦς προβολῆς τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου καί τῆς τιμίας ψήφου τῶν σεπτῶν μελῶν Ἀρχιερέων τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, νά ἀναλάβει τό ὕψιστο ἐπισκοπικό ἀξίωμα.

Εὐχαριστοῦμε ἀπό τά μύχια τῆς ὑπάρξεώς μας τόν Τριαδικό Θεό, διότι ὑπάρχουν κληρικοί τῆς δικῆς σου περιοπῆς καί πνευματικῆς ποιότητος. Αὐτό εἶναι κάτι τό ὁποῖο δέν ἀναγνωρίζω μόνον ἐγώ καί οἱ συνεπίσκοποί μου. Πρόκειται γιά μιᾶ κοινή διαπίστωση γιά τό πρόσωπό σου: ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ σέ ἔχει ἐπισκιάσει καί ἡ ἀγιότητα τοῦ βίου σου ἔχει περάσει στή συνείδηση τοῦ πληρώματος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Αὐστραλίας.

Ἀγαπητέ μου Κυριακέ,

Πολλοί Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας ἔχουν μιλήσει γιά τό ἐπισκοπικό ἀξίωμα καί ἔχουν ἀναλύσει τίς εὐθύνες πού ἀναλαμβάνει ὁποῖος ἀξιῶνεται τοιαύτης τιμῆς ἀλλά καί τά χαρίσματα πού πρέπει νά διακρίνουν τόν ὑπονήφιο γι' αὐτό τό ὕψιστο ὑπόυργημα. Μεταξύ αὐτῶν, ἤδη ἀπό τόν πρῶτο αἰῶνα, ὁ Ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος παρατηροῦσε ὅτι «ὄπου ἄν φανῆ ὁ ἐπίσκοπος, ἐκεῖ τό πλῆθος ἔστω ὡσπερ ὅπου ἄν ᾤ Χριστός Ἰησοῦς, ἐκεῖ ἡ καθολική Ἐκκλησία»². Διά μέσου τοῦ Ἐπισκόπου, δηλαδή, ἀπεικονίζεται ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, ὁ ὁποῖος ἔδωσε τόν ἑαυτό Του στόν κόσμον ἀπό ὑπερβάλλουσα καί ὑπερβατική ἀγάπη.

Μέσα σέ αὐτό τό χριστολογικό καί ἐκκλησιολογικό πλαίσιο, ὁ κάθε ἐπίσκοπος πρέπει νά φροντίζει, μέ τήν παρουσία του καί τή ζωή του, ὥστε νά ἀποπνέει καί νά ἐμπνέει τήν ἀγάπη τοῦ Εὐαγγελίου καί τήν ὀρθή πίστη στά ὀρθόδοξα δόγματα καί νά ἐργάζεται γιά τήν ἐνότητα καί τήν εἰρήνη τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ζωή τοῦ Ἐπισκόπου, πού κρίνεται καί ἐλέγχεται ἀπό τόν κλῆρο καί τόν λαό, πρέπει νά γίνεται μαρτυρία Χριστοῦ στόν σύγχρονο κόσμον. Ἀλλά αὐτό δέν φτάνει. Σήμερα στόν κόσμον μας καί στό σύγχρονο πολιτισμό μας ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ, τίς περισσότερες φορές, δέν ἐπηρεάζει καί ἐπομένως ἐλάχιστες εἶναι οἱ ψυχές πού ἀλλοιώνονται ἀπό τήν παρουσία αὐτή. Προσθέτω, λοιπόν, στά προηγούμενα ὅτι ἡ ζωή τοῦ Ἐπισκόπου θά πρέπει νά μαρτυρεῖ τή δόξα τοῦ Θεοῦ, ἀλλά στό πρόσωπο καί τή ζωή τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ἄν ὁ Χριστός γίνεται μιᾶ προσωπική καί ἀποκλειστική ὑπόθεση, τότε ἀποτύχαμε στό ἔργο μας. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ κάθε Ἐπισκόπου εἶναι ἡ ζωή του νά βοηθήσει ἄλλους ἀνθρώπους νά συμφιλιωθοῦν μέ τό Χριστό καί νά ἐνωθοῦν μαζί Του.

Βεβαίως, οἱ ἀνθρώπινες σχέσεις σήμερα περνοῦν μιᾶ κρίση σέ ὅλα τά ἐπίπεδα. Γι' αὐτό πολλές φορές ἕνας Ἐπίσκοπος κινδυνεύει νά γίνει ἀντιπαθητικός, ὅταν ἐπιλέγει νά κρατήσει ἀδιαπραγμάτευτες κάποιες ἀξίες, ὑπερασπιζόμενος τά δίκαια τῆς Ἐκκλησίας. Ἀντιπαθητικός γίνεται πάλι, ὅταν ἐπιλέγει νά κρατήσει ἀποστάσεις ἀπό τόν κόσμον, θεωρώντας τήν ἀπόσταση μεταξύ Ἐπισκόπου καί πιστῶν ὡς μιᾶ, τρόπον τινά, προφύλαξη, ἡ ὁποία θά τόν περιφρουρήσει ἀπό τή φθορά τῆς καθημερινότητος καί τῆς μεταξύ τῶν ἀνθρώπων ἐξοικείωσης. Εἶναι πολύ λεπτό τό σημεῖο αὐτό τῶν ὁρίων πού πρέπει νά θέσουμε, ὡς πρός τή σχέση μας μέ τούς ἀνθρώπους. Μέ μέτρο τήν ἐλάχιστη ἐμπειρία μου, θεωρῶ ὅτι κάθε

² Ἰγνατίου Θεοφόρου, Ἐπιστολή πρὸς Σμυρναίους, Η' 3, PG Migne 5, 713B.

ἀρχιερέας χρειάζεται νά ἔχει ἐπαφή μέ τόν συνάνθρωπό του σέ τέτοιο βαθμό, ὥστε νά τοῦ ἐπιτρέπεται νά παρέχει ὅλη του τή στοργή, τήν τρυφερότητα, τήν εὐσπλαχνία, τήν κατανόηση, τήν ἐπιείκεια, τήν ἀνάπαυση καί ὅλη του τήν ἀγάπη πρὸς τόν πλησίον. Νά γίνεις, ἀγαπητέ μου Κυριακέ, ἀντιπαθητικός καί μισητός, ὅταν πρόκειται γιά τά δίκαια τῆς Ἐκκλησίας καί τήν Ἱερά μας Παράδοση. Νά ἀγωνιστεῖς γιά τά ἱερά καί τά ὅσια τοῦ Γένους μας καί νά μή διαπραγματευθεῖς τίποτα ἀπό αὐτά. Νά στηρίζεις ἕως θανάτου τόν ἱερό Θεσμό τοῦ Πατριαρχείου μας καί τά ἱερά συμφέροντα τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας. Νά ὑπερασπιστεῖς μέ σθένος τήν εἰρήνη καί τήν ἐνότητα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μας. Ὅμως, γιά τόν ἄνθρωπο καί τήν σωτηρία του μή βάλεις ὄρια. Δῶσε ὄχι μόνο ὄ, τι μπορεῖς ἀλλά καί παραπάνω ἀπό αὐτό πού μπορεῖς. Δῶσε τήν ὑπάρξή σου ὀλόκληρη.

Δέν θέλω νά ξεχάσεις ποτέ στήν ἀπό σήμερον ἀρχομένη ἀρχιερατική σου πορεία ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας λειτουργεῖ μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα. «Πάντα χορηγεῖ τό Πνεῦμα τό Ἅγιον καί ὅλον συγκροτεῖ τόν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας», ἀκούσαμε σήμερα στά στιχηρά τῶν Αἰνῶν. Τό Ἅγιο Πνεῦμα ὅμως, ὅπως κι ἐσύ τό ξέρεις, δέν λειτουργεῖ σύμφωνα μέ τούς νόμους τῆς φύσεως οὔτε κατά τήν ἀνθρώπινη λογική. Τό Ἅγιο Πνεῦμα δρᾷ ὑπερβατικά, ὑπερφυσικά, μυστικά, ὀρατά καί ταυτόχρονα ἀόρατα. Οἱ καρποὶ του δέν ἔρχονται ἐντός τοῦ χρονικοῦ περιθωρίου πού ἐμεῖς ἔχουμε καθορίσει με τή σκέψη μας. Μπορεῖ ἐσύ νά σπείρεις τόν λόγο τοῦ Θεοῦ καί τόν σπόρο τῆς ἀγιότητος στίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων, ἀλλά ἡ καρποφορία νά ἀποτελέσει δῶρο τοῦ Θεοῦ γιά τίς ἐπερχόμενες γενεές. Γι' αὐτό, νά μήν περιμένεις τίποτα καί νά μήν ἀποζητᾷς τίποτα, παρά μόνο νά ἐργάζεσαι ταπεινά, διακριτικά καί ἀθόρυβα. Συνέχισε νά ζεῖς πνευματική ζωή. Τό ἔχεις ἀνάγκη ἐσύ. Τό ἔχουμε ἀνάγκη ὅλοι μας. Τό ἔχει ἀνάγκη καί ἡ Ἐκκλησία. Γιατί τό ξέρουμε ὅτι ἡ πνευματική ζωή, καί ὄχι ἡ ἐνασχόληση μέ τά ὑλικά ἢ τά διοικητικά, ἡ πνευματική ζωή εἶναι ἐκείνη πού κρατᾷ τήν Ἐκκλησία μας ἀγιασμένη.

Αγαπητέ μου Κυριακέ,

Μέ τή θεόθεν ἐκλογή καί χειροτονία σου λαμβάνεις τόν τίτλο τῆς ἱστορικής καί σημαντικῆς Ἐπισκοπῆς Σωζοπόλεως - ἡ ὁποία κατά καιρούς ὑπῆρξε καί Μητρόπολη - καί καλεῖσαι νά συνεχίσεις τήν προσφορά τῶν μακαρίων καί ἀοιδίμων προκατόχων σου. Ἡ Σωζόπολη εἶναι μιά ἀπό τίς παλαιότερες πόλεις στίς ἀκτές τῆς Μαύρης Θαλάσσης, ἡ ὁποία ἰδρύθηκε ἀπό Ἕλληνες ἀποίκους τῆς Μιλήτου. Ἐκχριστιανίστηκε πολύ ἐνωρίς καί γι' αὐτό καταγράφονται ἐπίσκοποι μέ τόν τίτλο τοῦ Σωζοπόλεως ἤδη ἀπό τό 431 μ.Χ., κάποιιοι ἐκ τῶν ὁποίων ὑπογράφουν καί στά πρακτικά τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Πρῶτος ἐπίσκοπος Σωζοπόλεως ἦταν ὁ Ἀθανάσιος (431), ἐνῶ ἄλλοι διαπρεπεῖς προκατόχοί σου εἶναι ὁ Πέτρος (680), ὁ Εὐθύμιος (787), ὁ Ἰγνάτιος (869), ὁ Θεοδόσιος (1357), ὁ Ἰωαννίκιος, ὁ ὁποῖος ἔγινε καί Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (1524), ὁ Φιλόθεος (1564) καί ὁ Ἰωάσαφ (1721). Τελευταῖος ἐπίσκοπος Σωζοπόλεως ἦταν ὁ Ἀγάπιος, ὁ μετέπειτα Πριγκηποννήσων, ὁ ὁποῖος ἐκοιμήθη τήν 31η Αὐγούστου τοῦ 1979, τήν ἴδια ἡμέρα δηλαδή πού ἔγινε καί ἡ ἐκλογή σου, ὡς ἐπισκόπου Σωζοπόλεως, στό Φανάρι. Ἀξίζει νά σημειωθεῖ, σέ συνάρτηση μέ τήν ἐπέτειο τῶν διακοσίων ἐτῶν ἀπό τήν ἐναρξη τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως πού ἐορτάζουμε ἐφέτος οἱ ἀπανταχοῦ Ἕλληνες, ὅτι πολλοί ἀπό τούς κατοίκους τῆς Σωζοπόλεως ἦταν μέλη τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας. Ἡ Σωζόπολη μάλιστα ξεσηκώθηκε κατά τήν Ἑλληνική Ἐπανάσταση τοῦ

1821 στις 17 Απριλίου, με έπικεφαλής τόν τότε επίσκοπο Σωζοπόλεως Παΐσιο, ό όποϊος συνελήφθη από τίς όθωματικές άρχές και εκτελέστηκε³.

Τελειώνοντας, θά ήθελα νά σοῦ υπενθυμίσω ένα λόγο τοῦ μεγάλου Αγίου πού εορτάζουμε σήμερα, τοῦ Αγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου: «Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἔνεκεν». Αὐτά ἦταν τά τελευταῖα του λόγια, όταν, μετά από τίς κακουχίες και τίς δοκιμασίες τῆς ἐξορίας, παρέδωσε τό πνεῦμα του στόν Χριστό, τήν 14η Σεπτεμβρίου τοῦ 407, στά Κόμανα τοῦ Πόντου. Ἡ φράση αὐτή συνιστᾷ θανατηφόρο πλῆγμα γιά τόν διάβολο, διότι δέν θέλει ἐμεῖς οἱ κληρικοί, και κυρίως οἱ επίσκοποι, νά δοξολογοῦμε τόν Θεό. Ὅταν μάλιστα ἡ δοξολογία αὐτή προέρχεται μετά από πολυχρόνιες ταλαιπωρίες και ἀδικίες, ὅπως συνέβη στήν περίπτωση τοῦ Αγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τότε ἡ ἀξία τῆς δοξολογίας εἶναι μεγαλύτερη ἀλλά και ὁ φθόνος τοῦ διαβόλου ὀδυνηρότερος. Ὅλοι μέσα στήν Ἐκκλησία, τελικά, πρέπει νά ἀγωνιζόμαστε, ὥστε νά φτάσουμε στό σημεῖο νά ἀναφωνήσουμε στό τέλος τῆς ζωῆς μας αὐθόρμητα και εἰρηνικά τό «Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἔνεκεν».

Μέ αὐτή τή δοξολογία γιά ὅλα ὅσα ὁ Θεός και ἡ πρόνοιά Του ἐπεφύλαξε στή ζωή σου, ἀγαπητέ μου Κυριακέ, ἀλλά και διατηρῶντας τά ἴδια εὐχαριστιακά αἰσθήματα στήν καρδιά και τή σκέψη σου γιά ὅσα ὁ Θεός σοῦ ἐπιφυλάττει στό μέλλον, εὐχάριστα και δυσάρεστα, σέ καλῶ μέ τίς πατρικές και πατριαρχικές εὐχές τοῦ Πατριάρχου μας και τῶν παρισταμένων ἁγίων Ἀρχιερέων, τῶν σεβαστῶν ἁγιορειτῶν πατέρων, Ἀρχιμανδρίτου Τύχωνος Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυρονικήτα, και Ἀρχιμανδρίτου Βασιλείου, προηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἰβήρων, νά εἰσεέλθεις εἰς τά ἅγια τῶν Αγίων, γιά νά λάβεις τή χάρη τῆς ἀρχιερωσύνης.

«Εἰ μή Πνεῦμα παρῆν, οὐκ ἄν συνέστη ἡ Ἐκκλησία· εἰ δέ συνίσταται ἡ Ἐκκλησία, εὐδην ὅτι τό Πνεῦμα πάρεστι»⁴.

Ἰδού, λοιπόν: «τό Πνεῦμα τό Ἅγιον πάρεστι» και σέ καλεῖ. Εἴσελθε και ἐν ἐλευθερία ἀφέσου στό πέλαγος τῆς χάριτος και τῆς ἀγάπης Του. Ἀμήν.

³ Βλέπε λῆμα «Σωζόπολη» στήν ἠλεκτρονική διεύθυνση:

<https://el.wikipedia.org/wiki/Σωζόπολη>

⁴ Ἰωάννου Χρυσοστόμου Εἰς τήν Πεντηκοστήν, Ὁμιλία Α΄ PG Migne 50, 459.